

Jeg er i Paradis...

MANZONI: "Jeg er i Paradis". Denne ordlyd er hentet i et brev til vennen og kollegaen Paul Gadegaard, fra den italienske kunstner, Piero Manzoni (1933-1963), efter nogle få uger med totalt frie hænder til at udfolde sin kunst, på skjortefabrikken Angli, i Herning, i 1961! Værker, som hele efteråret har kunnet ses på Heart - Museum of Contemporary Art i Herning, som en del af udstillingen "Aage Damgaards skatkammer - en kunstnerisk legeplads" frem til 1. januar 2012.

Aage Damgaard (1917-1991) var den visionære og dynamiske direktør for skjortefabrikken Angli, som knyttede kunstnere til sig, for at skabe dialog mellem erhvervsliv og kunst, hvor de mest fremtrædende udover Piero Manzoni og Paul Gadegaard, var Robert Jacobsen, Svend Wiig Hansen, Sven Dalsgaard og Carl-Henning Pedersen m.fl.

Piero Manzoni's kunstneriske udtryk har senere fået vidtrækkende betydning for kunsthistorien, ligesom værkerne den dag i dag vækker interesse i det internationale samfund.

Senest blev et af kunstnerens hovedværker "Socle du Monde, Hommage à Galilei" (= Verdens sokkel, hyldest til Galilei), 1961, som blev skabt i Herning, og nu står på Heart, udlånt til en retrospektiv udstilling i Gagosian Gallery, i New York i 2009, sammen med 21 andre værker fra Heart.

Manzoni sagde selv om værket: "I fremtiden vil man kunne sige, at jorden står på en sokkel i Herning".

Manzoni besøgte dog første gang Danmark og Angli, i 1960, på opfordring fra Paul Gadegaard, som havde set dennes arbejder i Amsterdam, hvorefter han udstillede i Galleri Köp-

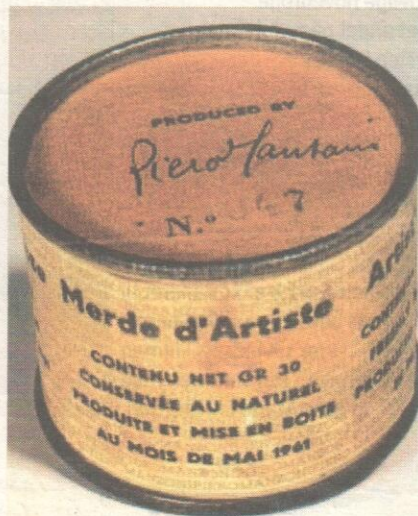
ke i København. En anledning, som blev brugt til også at gæste Herning. Manzoni hørte med andre ord til i den førende kreds af konceptkunstnere.

De første værker i 1960 var dog af langt mindre bestandigt materiale end soklen fra 1961. Hovedværket fra første besøg var "Den lange linje", som blev skabt på Herning Avistrykkeri.

Manzoni havde tidligere arbejdet med linjer på Galleri Köpke, op til 9 meter lange, indkapslet i sorte kartonbokse, men ikke i dette omfang.

Her skabte han nu en linje på 7200 meter, tegnet på en avisrulle i løbet af en eftermiddag på trykkeriet, som måtte konstruere en speciel hånddrevne rulle for at skabe den ubrudte, lange linje. En linje som senere blev indkapslet i bly, som også er et af værkerne i den nuværende samling på Heart, med titlen "Linea Lunga".

Ved samme besøg skabte han en række såkaldte akromer. Dvs. billeder uden farver.

Egentlig var Manzoni som 17-årig begyndt at male figurative værker, men nu tog han radikalt afstand fra de traditionelle udtryksformer og ønskede at tømme værket for indhold af enhver art. Materialet skulle være det bærende element ligesom idéen eller konceptet var det. Værkerne skulle udtrykke den totale tomhed. Værkerne blev en række "billeder" udformet af pels, flonel og pladevat.

Ingen af de ovennævnte er Manzoni's mest kendte værker. Hertil hører skulpturen "Fiato d'artista", 1960, i form af en rød, oppustet ballon med kunstnerens ånde. Dernæst udstillingen af levende mennesker i 1961 ligesom især de 90 dåser, konserveret med kunstnerens personlige afføring, "Merde d'artiste" fra samme år. Hver dåse indeholdt 30 gram, som blev solgt til den på salgstidspunktet gældende guldkurs. 23. maj 2007 blev en af dåserne solgt på det amerikansk-engelske aktionshus Sothesby's for 124.000 euro. Også Heart har en af de 90 dåser, der til stor fortrydelse for mine engagerede billedkunstelever, som jeg besøgte museet sammen med i december, ikke var med på udstillingen.

Manzoni voksede op i den norditalienske by Soncino i en adelig og velhavende familie. Økonomisk var han derfor langt friere stillet end mange af sine kolleger. Han levede livet og pådrog sig en leversygdom, som han døde af, kun 29 år gammel.

Tør man sige: Lev stærkt - dø ung?

MARIA STENSGÅRD POULSEN er lektor i Gymnasieskolen. Cand.mag. i kunsthistorie og dansk, Aarhus Universitet. Censor på lærer- og pædagoguddannelsen i Danmark. Skribent ved North Art Magazine. Gift og mor til tre.